



Valsts ieņēmumu
dienests

Metodiskais materiāls

Ar iedzīvotāju ienākuma nodokli neapliekamie ienākumi



2022

Saturs

Ar nodokli neapliekamie ienākumi	3
Paziņojums par fiziskai personai izmaksātajām summām	21
Neapliekamo ienākumu deklarēšana	21
Saistošie normatīvie akti	24

Metodiskais materiāls sniedz palīdzību fiziskajām un juridiskajām personām, piemērojot [likumu "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"](#) (turpmāk – likums) un nosakot ienākumus, kurus neapliek ar iedzīvotāju ienākuma nodokli (turpmāk arī – nodoklis).

Ar nodokli neapliekamie ienākumi

Fiziskās personas gada ar nodokli apliekamajā ienākumā neietver:

- 1) ienākumus no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas, kā arī no sēņošanas, ogošanas, savvaļas ārstniecības augu un ziedu vākšanas vai nemedijamās sugas indivīda – parka vīngliemeža (*Helix pomatia*) – ieguves, ja tie nepārsniedz 3 000 euro gadā.

Lauksaimnieciskā ražošana ir produkcijas ražošana:

- augkopībā (arī koku stādu audzēšana, sēņu audzēšana, savvaļas ogu audzēšana);
- lopkopībā (arī truškopība, putnkopība, biškopība un zvērkopība);
- iekšējo ūdeņu zivsaimniecībā (zivju audzēšana privātajās ūdenstilpēs vai fiziskajai personai lietošanā nodotajās ūdenstilpēs);
- dārzkopībā (arī puķkopība, siltumnīcu saimniecība).

Par lauksaimnieciskās ražošanas produkciju uzskata augu vai dzīvnieku valsts produkciju, kas tiek realizēta sākotnējā (nepārstrādātā) veidā vai pēc pirmapstrādes.

Fiziskās personas saimniecībā pārdošanai sagatavotā lauksaimnieciskās ražošanas produkcija var būt ar augstāku pārstrādes pakāpi, ja visa pārstrāde (izņemot lopu kaušanu) ir veikta pašā saimniecībā.

Lauku tūrisma pakalpojumi ir lauku teritorijās vai lauku apdzīvotās vietās sniegtie viesu izmitināšanas pakalpojumi speciāli ierīkotās viesu izmitināšanas mītnēs vai citās pielāgotās telpās, kurās gultsvietu pamatskaits nepārsniedz 12 un gultsvietu papildu skaits nav lielāks par 6, kā arī ar tiem saistītie papildu pakalpojumi, kas balstās uz vietējiem kultūras un dabas resursiem.

Ar nodokli neapliekamie ienākumi ietver arī valsts atbalsta vai Eiropas Savienības (turpmāk – ES) atbalsta lauksaimniecībai un lauku attīstībai ietvaros saņemtos maksājumus. No aplikšanas ar nodokli atbrīvo 2013., 2014., 2015., 2016., 2017., 2018., 2019., 2020., 2021., 2022. un 2023.gadā saņemtās summas (pilnā apmērā), kas izmaksātas kā valsts atbalsts lauksaimniecībai vai ES atbalsts lauksaimniecībai un lauku attīstībai.

Lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas neapliekamā ienākuma apmēru – 3 000 euro gadā – piemēro gada kopējiem ienākumiem no lauksaimnieciskās ražošanas un lauku tūrisma pakalpojumu sniegšanas, t.sk. sēņošanas, ogošanas, savvaļas ārstniecības augu un ziedu vākšanas vai nemedijamās sugas indivīda – parka vīngliemeža (*Helix pomatia*) – ieguves neatkarīgi no fiziskās



personas īpašumā esošo saimniecību skaita. Attiecas arī uz individuālajiem komersantiem.

2) dividendes, dividendēm pielīdzināms ienākums vai nosacītās dividendes, ja par tām uzņēmuma līmenī no peļņas daļas, no kuras tās maksā:

a) Latvijā ir samaksāts uzņēmumu ienākuma nodoklis

vai

b) ārvalstī ir samaksāts uzņēmumu ienākuma nodoklis vai tam pielīdzināms nodoklis vai ārvalstī ir ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis vai tam pielīdzināms nodoklis.

Noteikto atbrīvojumu piemēro arī dividendēm un dividendēm pielīdzināmajam ienākumam, ko izmaksā uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs, ja minētais uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātājs – dividenžu izmaksātājs – ir bijis tiesīgs par šo dividenžu un dividendēm pielīdzināmā ienākuma apmēru samazināt ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamajā bāzē iekļautu dividenžu apmēru atbilstoši [Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma](#) nosacījumiem.

Noteikto atbrīvojumu piemēro arī dividendēm, ko izmaksā tonnāžas nodokļa maksātājs no peļņas, kuras aplikšanu ar uzņēmumu ienākuma nodokli vispārējā [Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumā](#) noteiktajā kārtībā aizstāj tonnāžas nodoklis.

Atbrīvojumu nepiemēro dividendēm, par kurām uzņēmumu ienākuma nodokļa bāze ir samazināta saskaņā ar [Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma](#) nosacījumiem par akciju atsavināšanas ienākuma neiekļaušanu uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzē.



Dividendes, kas tiek izmaksātas no peļņas, kura aplikta ar uzņēmumu ienākuma nodokli līdz 2017.gada 31.decembrim, 2018.un 2019.gadā aplik ar nodokli, piemērojot 10 % nodokļa likmi.

3) likvidācijas kvotu, ja ir izpildīts viens no šādiem nosacījumiem:

- Latvijā ir samaksāts uzņēmumu ienākuma nodoklis;
- ārvalstī ir samaksāts uzņēmumu ienākuma nodoklis vai tam pielīdzināms nodoklis vai ārvalstī no likvidācijas kvotas ir ieturēts iedzīvotāju ienākuma nodoklis vai tam pielīdzināms nodoklis;

4) apdrošināšanas atlīdzības, kuras izmaksājušas Latvijā, ES dalībvalstī vai Eiropas Ekonomikas zonas valstī (turpmāk – EEZ valsts) reģistrētas apdrošināšanas sabiedrības.



Ar nodokli aplik apdrošināšanas atlīdzības, kas izmaksātas šādos gadījumos:

• **kad apdrošināšanas prēmija ir bijusi iekļauta fiziskās personas saimnieciskās darbības izdevumos;**

• **dzīvības, veselības un negadījuma apdrošināšanas līgumam, kuru apdrošinātā interesēs noslēdzis darba devējs, pienākot apdrošināšanas līgumā paredzētajam līguma beigu termiņam vai laužot līgumu pirms termiņa;**

vai

• **mūža pensijas apdrošināšanas līgumam (ar uzkrāto fondētās pensijas kapitālu).**

- 5) apdrošināšanas atlīdzības, kas izmaksātas, iestājoties apdrošināšanas gadījumam attiecībā uz apdrošinātās personas dzīvību un veselību nelaimes gadījuma vai slimības dēļ, saskaņā ar dzīvības apdrošināšanas līgumu (tai skaitā ar līdzekļu uzkrāšanu) neatkarīgi no tā, kas ir noslēdzis apdrošināšanas līgumu;
- 6) papildpensijas kapitālu, kas veidojies no pašas fiziskās personas vai tās laulātā, vai ar to radniecībā esošo personu līdz trešajai pakāpei Civillikuma izpratnē veiktajām iemaksām privātajos pensiju fondos atbilstoši licencētiem pensiju plāniem un izmaksāts pensiju plānu dalībniekiem;
- 7) izložu un azartspēļu laimestus, ja laimesta (tā vērtības) apmērs (to kopsumma) gada laikā nepārsniedz 3 000 euro.

1.piemērs

Fiziska persona piedalās loterijā un vinnē laimestu 4 000 euro apmērā. Laimesta izmaksātājs no pārsnieguma daļas – 1 000 euro – ietur nodokli.

- 8) ienākumus no Latvijas vai citas ES dalībvalsts vai EEZ valsts un pašvaldību vērtspapīriem.



Par ienākumiem no Latvijas vai citas ES dalībvalsts vai EEZ valsts un pašvaldību parādzīmēm, kas nav apliekami ar nodokli, uzskata visu gūto ienākumu no šīm parādzīmēm, arī ienākumu no minēto parādzīmju atsavināšanas.

- 9) normatīvajos aktos noteiktos no budžeta izmaksājamos (budžeta apropriācijā paredzētos) pabalstus, arī no citu ES dalībvalstu vai EEZ valstu budžeta izmaksātos pabalstus.



Ja pabalstu piešķiršanas pamats ir tas, ka fiziskajai personai ir darba vai dienesta attiecības ar iestādi vai institūciju, kas finansēta no budžeta, attiecīgās iestādes vai institūcijas izmaksājamiem pabalstiem netiek piemērots atbrīvojums, jo nav uzskatāms, ka tie ir no budžeta izmaksājami pabalsti.

2.piemērs

Bijušajam domes deputātam, kuram nav darba attiecību ar pašvaldību, ir piešķirts pabalsts divu minimālo algu apmērā. Izmaksājot pabalstu, ietur un budžetā samaksā nodokli.

- 10) atlīdzību par aizbildņa pienākumu pildīšanu;
- 11) atlīdzību par audžuģimenes pienākumu veikšanu;
- 12) stipendijas, kas izmaksātas no budžeta, Ministru kabineta apstiprinātas biedrības vai nodibinājuma līdzekļiem vai no to starptautisko izglītības vai sadarbības programmu līdzekļiem, kurās līdzdalību ir apstiprinājis Ministru kabinets.



No aplikšanas ar nodokli atbrīvo bezdarbnieka statusu ieguvušas fiziskās personas ..., 2019., 2020., 2021., 2022. un 2023. gadā gūtos ienākumus no Eiropas Sociālā fonda darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" vai valsts budžeta līdzekļiem par aktīvajiem nodarbinātības pasākumiem, kurus Nodarbinātības valsts aģentūra kvalificējusi par stipendijām vai atlīdzībām.

- 13) stipendijas līdz 280 *euro* mēnesī, ko izglītojamam atbilstoši Ministru kabineta noteiktajai kārtībai, kādā organizē un īsteno darba vidē balstītas mācības, izmaksā komersants, iestāde, biedrība, nodibinājums, fiziskā persona, kura reģistrēta kā saimnieciskās darbības veicēja, kā arī individuālais uzņēmums, tai skaitā zemnieku vai zvejnieku saimniecība, un citi saimnieciskās darbības veicēji;
- 14) stipendijas, kuras izmaksātas studējošajam, kas apgūst medicīniskās izglītības programmu, izglītības programmas apguves veicināšanai un kuras izmaksā no ārstniecības iestādes līdzekļiem;
- 15) ienākums, kas gūts studiju un studējošo kredīta dzēšanas rezultātā (no 01.01.2021.);
- 16) mantojumu;
- 17) konkursos un sacensībās saņemtās mantiskās un naudas balvas (prēmijas), kuru kopējā vērtība gadā nepārsniedz 143 *euro*, un publiskos starptautiskos konkursos un starptautiskās sacensībās gūtās balvas un prēmijas, kuru kopējā vērtība gadā nepārsniedz 1 423 *euro*, kā arī Baltijas Asamblejas balvu laureātiem izmaksāto naudas prēmiju un Ministru kabineta balvu.

3.piemērs

*Sabiedrība piedalās pasākumā "Karjeras dienas", lai popularizētu sevi kā darba devēju. Pasākuma dalībnieki piedalās sabiedrības rīkotā konkursā, atbildot uz dažādiem jautājumiem, kā rezultātā konkursa pareizās atbildes autoram tiek izlozēta balva 300 *euro* vērtībā.*

*Tā kā saņemtās balvas apmērs pārsniedz noteikto apmēru – 143 *euro* –, pārsnieguma summa 157 *euro* ir ar nodokli apliekams ienākums.*

- 18) uzturnaudu (alimentus);



Ar jēdzienu uzturnauda (alimenti) saprot uzturlīdzekļus bērniem, kā arī līdzekļus iepriekšējā labklājības līmeņa nodrošināšanai bijušajam laulātajam.

- 19) summas, kas uz tiesas sprieduma pamata vai saskaņā ar notariālā akta veidā noslēgtu vienošanos par laulāto kopīgās mantas sadali saņemtas laulības šķiršanas sakarā;
- 20) atlīdzību normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā par kaitējumu darbaspēju zaudējuma gadījumā, kas saistīts ar sakropļojumu vai citādu veselības bojājumu, kā arī apgādnieka zaudējuma sakarā;
- 21) darbinieka vai viņa radnieku (tuvinieku) nāves gadījumā darba devēja piešķirto apbedīšanas pabalstu, kura vērtība nepārsniedz 250,00 *euro*.

4.piemērs

Ja darba devējs darbinieka nāves gadījumā tā radniekam (tuviniekam), kurš nav darba ņēmējs pie konkrētā darba devēja, izmaksā apbedīšanas pabalstu 300 euro apmērā, tad 250,00 euro neapliek ar nodokli, bet pārsnieguma summu 50 euro apliek ar nodokli.

Ja darba devējs savam darbiniekam tā radnieka nāves gadījumā izmaksā apbedīšanas pabalstu, piemēram, 300 euro apmērā, tad darbiniekam 250,00 euro neapliek ar nodokli, bet pārsnieguma summu 50,00 euro apliek ar nodokli, kā arī no šīs summas (50,00 euro) veic valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

Ja darba devējs savam darbiniekam radnieka nāves gadījumā tā paša gada laikā izmaksā apbedīšanas pabalstu, piemēram, 300 euro apmērā, tad darbiniekam 250,00 euro neapliek ar nodokli, bet pārsnieguma summu 50,00 euro apliek ar nodokli, kā arī no šīs summas (50,00 euro) veic valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas.

Ja uzņēmumā strādā divi mirušā cilvēka radnieki un darba devējs apbedīšanas pabalstu izmaksā abiem, izmaksāto apbedīšanas pabalstu, kura vērtība katram nepārsniedz 250 euro, neapliek ar nodokli.

- 22) palīdzību stihiskas nelaimes gadījumā vai citos ārkārtējos gadījumos, ja tā sniegta uz valsts vai pašvaldību pārvaldes institūciju lēmuma pamata;
- 23) kompensācijas izmaksas likumos un Ministru kabineta noteikto normu ietvaros, t.sk.:
 - saskaņā ar Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumu amatpersonai, darbiniekam un profesionālā dienesta karavīram segto mācību maksas daļu;
 - izglītības iestāžu pedagoģisko darbinieku tālākizglītības atbalsta fonda izmaksātās mācību maksas kompensācijas;
 - summas, ko darba devējs darbiniekam izmaksā sakarā ar darbiniekam piederoša personiskā transportlīdzekļa (kas atbilstoši darba līgumam tiek izmantots darba vajadzībām) nolietojanos un kas noteikta 0,04 euro apmērā par katru nobraukto kilometru, bet ne vairāk kā 57 euro mēnesī;
 - Latvijas Olimpiskās vienības sportistu ēdināšanas izdevumus. Šo izdevumu apmēru aprēķina saskaņā ar Latvijas Olimpiskās vienības sportistu ēdināšanas izdevumu normām.



Latvijas Olimpiskās vienības sportistu ēdināšanas izdevumu normas (diennakti vienam cilvēkam) ir noteiktas Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumu Nr.899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība" 12.pielikumā

(<https://likumi.lv/doc.php?id=218825>).

5.piemērs

Energoapgādes komersants zemes īpašumā ierīko jaunu energoapgādes komersanta objektu zemes īpašniekam - fiziskai personai piederošajā īpašumā. Par zemes lietošanas tiesību ierobežojumiem fiziskai personai – zemes īpašniekam izmaksātā kompensācija, kura nepārsniedz Ministru kabineta noteikumos noteiktās normas, nav apliekama ar nodokli.

- 24) komandējuma un darba brauciena izdevumu kompensācijas normas noteiktajā apmērā vai apmērā, kas noteikts valstī, kurā tiek veikti darba vai dienesta pienākumi (darba vieta atrodas citā valstī).



Ministru kabineta 2010.gada 12.oktobra noteikumi Nr.969 "Kārtība, kādā atlīdzināmi ar komandējumiem saistītie izdevumi" ir pieejami VID tīmekļvietnē www.vid.gov.lv sadaļā "Nodokļi" – "Iedzīvotāju ienākuma nodoklis" – "Tiesību akti" – "MK noteikumi".

- 25) ar Ministru kabineta lēmumu noteikto apgādi natūrā, kā arī summas, kas izmaksātas šīs apgādes vietā.

Apgāde natūrā ir darba devēju – kuģu īpašnieku – nodrošinātā to zvejnieku un tirdzniecības kuģu komandu locekļu ēdināšana, kuri, pildot darba pienākumus, nepārtraukti atrodas uz kuģa vismaz 48 stundas.

Kuģu komandu locekļu ēdināšana nav aizstājama ar kompensāciju naudā. Kuģa komandas viena locekļa ēdināšanas izdevumu norma diennaktī ir šāda:

- septiņi *euro*, ja kuģis atrodas Latvijas Republikas ostā;
- summa, kas ekvivalenta septiņiem *euro*, ja kuģis atrodas reisā vai ārvalstu ostā.

26) atlīdzību par asiņu nodošanu un cita veida donorpalīdzību;

27) ienākumus no personīgā īpašuma (fiziskajai personai piederošas personiskai lietošanai paredzētas tādas kustamas lietas kā mēbeles, apģērbs un citas kustamas lietas) atsavināšanas,



izņemot ienākumu no:

- pārdošanai izgatavotas vai iegādātas lietas (ķermeniskas vai bezķermeniskas) pārdošanas;
- kapitāla pieauguma un pārējā ienākuma no kapitāla;
- metāllūžņu pārdošanas
- kokmateriālu pārdošanas.

6.piemērs

Anna pārdeva no vectēva mantotu rakstāmgaldu uzņēmumam.

Ienākums no personiskās mantas (rakstāmgalda) pārdošanas nav apliekams ar nodokli.

7.piemērs

Pēteris pirms pieciem gadiem iegādājās akcijas par 1,42 euro. Šobrīd akcijas tiek pārdotas par 1,50 euro.

Akciju pārdošanas gadījumā ienākumu nosaka starpības veidā, no iegūto akciju atsavināšanas vērtības (1,50 euro) atņemot iegādes vērtību (1,42 euro), ienākumam piemērojot 20 procentu nodokļa likmi.

8.piemērs

Juris pārdod metāllūžņus uzņēmumam, kas nodarbojas ar metāllūžņu iepirkšanu. Uzņēmumam ir pienākums ieturēt un pārskaitīt budžetā nodokli 10 % apmērā no izmaksātā ienākuma.

- 28) palīdzību, kas sniegta, pamatojoties uz arodbiedrības institūcijas lēmumu, no arodbiedrības naudas līdzekļiem, kuri veidojas no arodbiedrības biedru naudas maksājumiem un ārvalstu arodbiedrību ziedojumiem (dāvinājumiem), – 1 000 euro gadā;
- 29) palīdzību naudā vai citās lietās, vai pakalpojuma veidā, kas, pamatojoties uz reliģiskās organizācijas vai tās iestādes institūcijas (amatpersonas) lēmumu, sniegta no reliģiskās organizācijas vai tās iestādes naudas līdzekļiem, – 1 000 euro gadā;
- 30) preču un pakalpojumu loteriju laimestus.

Preču loterija ir spēle, kurā dalībnieki piedalās, veicot preču pirkumu, bet nemaksājot dalības maksu.

Pakalpojumu loterija ir spēle, kurā dalībnieki piedalās, noslēdzot pakalpojuma līgumu, bet nemaksājot dalības maksu.

Lai saņemtu loterijas atļauju, komersants iesniedz Izložu un azartspēļu uzraudzības inspekcijai iesniegumu, kuram pievieno:

- informāciju par komersanta apstiprinātu preču vai pakalpojumu loterijas atbildīgo personu (norādot tās vārdu, uzvārdu, personas kodu, bet personām, kurām personas kods netiek piešķirts, – personu apliecinoša dokumenta izdošanas datumu, numuru un izdevējiestādes nosaukumu);
- preču vai pakalpojumu loterijas noteikumus;
- ar grāmatvedības dokumentiem apstiprinātu laimestos piedāvātās mantas vai nemantisko vērtību novērtējumu euro;
- preču ražotāja, izplatītāja, pārdevēja vai pakalpojumu sniedzēja apliecinājumu par laimestu izmaksas garantijām.



Tikai atbilstoši Izložu un azartspēļu inspekcijas apstiprinātajiem preču vai pakalpojumu loterijas noteikumiem izmaksātais (izsniegtais) laimests ir uzskatāms par neapliekamu ienākumu.

- 31) čeku loterijas laimesti saskaņā ar [Čeku loterijas likumu](#).
- 32) laimesti, kas gūti momentloterijā "Sporta loterija" vai interaktīvajā izlozē "Sporto visi";
- 33) palīdzību naudā vai citās lietās, vai pakalpojuma veidā, kas sniegta no sabiedriskā labuma organizācijas (izņemot reliģisko organizāciju) līdzekļiem, vai palīdzība, ko budžeta finansētas institūcijas, labdarības vai filantropiskas organizācijas sniegušas lietās, kurām piemērots atbrīvojums no muitas nodokļa, – 1 000 euro gadā.



Palīdzība naudā, kas saņemta no sabiedriskā labuma organizācijas ārstniecības izdevumu segšanai (tai skaitā, lai nodrošinātu slimnieka un to pavadošās personas pārvietošanos līdz ārstniecības iestādei), gada

apliekamajā ienākumā netiek ietverta un ar nodokli netiek aplikta, ja attiecīgās summas izlietojums ārstniecības mērķiem ir apliecināts ar attaisnojuma dokumentiem, ko uzglabā sabiedriskā labuma organizācija.

- 34) kompensāciju par īres līguma izbeigšanu un dzīvojamo telpu atbrīvošanu denacionalizēta vai likumīgajam īpašniekam atdota nama īrniekam, kurš attiecīgajā namā dzīvojis līdz īpašuma tiesību atjaunošanai likumīgajam īpašniekam (viņa mantiniekam);
- 35) ienākumu, kas gūts, sniedzot palīdzību vai slepeni sadarbojoties ar operatīvās darbības subjektiem;
- 36) uzturēšanas līdzekļus, kas saņemti no speciālās aizsardzības iestādes.



Operatīvās darbības subjekti noteikto uzdevumu izpildei konfidenciāli iesaista cilvēkus operatīvās darbības pasākumu veikšanā.

Speciālās aizsardzības iestādēm ir jānodrošina aizsargājamā cilvēka dzīvības, veselības un citu likumisko interešu aizsardzība.

Turklāt speciālās aizsardzības iestādes pienākums ir nodrošināt ar uzturēšanas līdzekļiem aizsargājamo cilvēku, kuram nav savu iztikas līdzekļu.

Cilvēkam izmaksātos uzturēšanas līdzekļus ar nodokli neapliek.

- 37) darba devēja darbiniekam piešķirtu apbalvojumu (arī atzinības rakstu, goda rakstu, pateicības rakstu, diplomu, medaļu, piemiņas kausu), kam nav atlīdzības nozīmes rakstura, bet ir morāla novērtējuma raksturs;
- 38) personāla ilgtspējas pasākumu izdevumus, kas Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma izpratnē nav ar uzņēmumu ienākuma nodokli aplikams objekts, neatkarīgi no tā, vai attiecīgie izdevumi ir vai nav sadalāmi personāli;
- 39) izdevumus darbinieka nogādāšanai no dzīvesvietas uz darbu un no darba uz dzīvesvietu, ja darba specifikas dēļ darbiniekam nav iespējams nokļūt darbā vai pēc darba dzīvesvietā ar sabiedrisko transportu vai sabiedriskā transporta izmantošana, vērtējot pēc ceļā pavadītā laika un sabiedriskā transporta kursēšanas laika grafika, nav lietderīga salīdzinājumā ar darba devēja nodrošināto transporta pakalpojumu;
- 40) darba devēja dāvanu, kas taksācijas gada laikā nepārsniedz 15,00 euro;
- 41) ienākumu no nekustamā īpašuma atsavināšanas, kas fiziskās personas īpašumā (no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā) ir ilgāk par 60 mēnešiem un vismaz 12 mēnešus pēc kārtas (minētajā 60 mēnešu periodā) līdz atsavināšanas līguma noslēgšanas dienai ir fiziskās personas deklarētā dzīvesvieta (kas nav deklarēta kā fiziskās personas papildu adrese).



Ja nekustamais īpašums, kuru atsavina, ir mantots līgumiskā, testamentārā vai likumiskā ceļā no fiziskās personas, kuru ar nodokļa maksātāju saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei, uzskatāms, ka nekustamais īpašums ir fiziskās personas īpašumā no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā kā mantojuma atstājēja īpašums.

- 42) ienākumu no nekustamā īpašuma atsavināšanas, kas fiziskās personas īpašumā (no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā) ir ilgāk par 60 mēnešiem un pēdējos 60 mēnešus līdz nekustamā īpašuma atsavināšanas dienai ir bijis fiziskās personas vienīgais nekustamais īpašums.



Ja nekustamais īpašums, kuru atsavina, ir mantots līgumiskā, testamentārā vai likumiskā ceļā no fiziskās personas, kuru ar fizisko personu saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei, uzskatāms, ka nekustamais īpašums ir fiziskās personas īpašumā no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā kā mantojuma atstājēja īpašums.

- 43) ienākumu no nekustamā īpašuma atsavināšanas, kas radies saistībā ar mantas sadali laulības šķiršanas gadījumā, ja vismaz 12 mēnešus līdz atsavināšanas līguma noslēgšanas dienai tas ir bijis abu laulāto deklarētā dzīvesvieta (kas nav deklarēta kā papildu adrese);
- 44) ienākumu no nekustamā īpašuma atsavināšanas sabiedrības vajadzībām, ja minētais īpašums ir fiziskās personas īpašumā ilgāk par 60 mēnešiem (no dienas, kad attiecīgais nekustamais īpašums ir reģistrēts zemesgrāmatā) vai ja šis ienākums no jauna tiek ieguldīts funkcionāli līdzīgā nekustamajā īpašumā 12 mēnešu laikā pēc sabiedrības vajadzībām nepieciešamā nekustamā īpašuma atsavināšanas.



Ja nekustamo īpašumu kompensē ar citu nekustamo īpašumu, atsavinot šādas kompensācijas veidā iegūto nekustamo īpašumu, par tā iegādes dienu uzskata dienu, kad zemesgrāmatā tika reģistrēts atsavinātais nekustamais īpašums.

- 45) ienākumu no nekustamā īpašuma atsavināšanas (attiecīgais nekustamais īpašums reģistrēts zemesgrāmatā kā fiziskās personas vienīgais nekustamais īpašums), ja šis ienākums no jauna tiek ieguldīts funkcionāli līdzīgā nekustamajā īpašumā 12 mēnešu laikā pēc nekustamā īpašuma atsavināšanas vai arī pirms nekustamā īpašuma atsavināšanas.



Detalizēta informācija par ienākumiem no nekustamā īpašuma atsavināšanas ir VID metodiskajā materiālā "Iedzīvotāju ienākuma nodoklis no nekustamā īpašuma atsavināšanas ienākuma", kurš ir pieejams VID tīmekļvietnē www.vid.gov.lv sadaļā "Nodokļi" – "[Iedzīvotāju ienākuma nodoklis](#)" – "Informatīvie un metodiskie materiāli".

- 46) dāvanas no fiziskajām personām:
 - pilnā apmērā – ja dāvinātāju ar fizisko personu saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei, izņemot, ja dāvanu dāvina saimnieciskās darbības ietvaros.



Radniecības pakāpes ir noteiktas Civillikuma 211.pantā (<https://likumi.lv/ta/id/90223-civillikums-pirma-dala-gimenes-tiesibas>).

9.piemērs

Tēvs uzdāvināja dēlam naudas summu 5 000 euro. Dāvana ieskaitīta dēla kredītiestādes kontā. Dēlam no saņemtās dāvanas nodoklis nav jāmaksā.

10.piemērs

Pusbrālis uzdāvina pusmāsai nekustamo īpašumu. Dāvinājuma līgumā nekustamā īpašuma vērtība noteikta 8 000 euro. Pusmāsai no saņemtās dāvanas nodoklis nav jāmaksā.

- līdz 1 425 euro taksācijas gada laikā – ja dāvinātāju ar fizisko personu nesaista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei.



Šo normu nepiemēro, ja dāvanu dāvina fiziskā persona savas saimnieciskās darbības ietvaros, kā arī tad, ja fiziskā persona ir saņēmusi dāvanu ar atlīdzības raksturu.



Ar nodokli neapliek dāvanas līdz 1 425 euro no viena dāvinātāja – fiziskās personas – kalendāra gada laikā. Ja dāvinājuma līgumā nav norādīta dāvanas (kustamas lietas, izņemot kapitāla aktīvus) vērtība, tad par tās iegādes vērtību uzskata dāvanas novērtējumu naudas izteiksmē pēc tirgus cenām, kādas ir bijušas spēkā dāvinājuma līguma noslēgšanas dienā, vai ņemot vērā sertificēta vērtētāja vai attiecīgās nozares speciālista vērtējumu.

- pilnā apmērā – neatkarīgi no tā, vai dāvinātāju ar fizisko personu saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei, ja dāvinājums paredzēts un cilvēks to izlieto, lai segtu savus izdevumus par augstākās izglītības un visu pakāpju profesionālās izglītības iegūšanu, izdevumiem par specialitātes (profesijas, amata, aroda) iegūšanu valsts akreditētās Latvijas izglītības iestādēs, kā arī ES dalībvalstu un EEZ valstu mācību iestādēs vai apgūstot valsts akreditētās izglītības programmas;
- pilnā apmērā – neatkarīgi no tā, vai dāvinātāju ar fizisko personu saista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei, ja dāvinājums paredzēts un cilvēks to izlieto, lai segtu savus izdevumus par medicīnas un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu, izņemot kosmētiskās operācijas;

47) ienākumu, kas gūts laikā no 2011.gada 1.janvāra līdz 2022.gada 31.decembrim aizdevuma (kredīta) saistību samazināšanas vai dzēšanas rezultātā, ja izpildīti visi minētie nosacījumi:

- saistību atmaksa ir (vai saistību rašanās brīdī bija) nodrošināta ar nekustamā īpašuma hipotēku;
- ienākuma guvējs saistības ir uzņēmis nolūkā nodrošināt sevi (vai savu ģimeni) ar dzīvošanai paredzētu nekustamo īpašumu un izmantojis šo aizdevumu nekustamā īpašuma iegādei, būvniecībai, rekonstrukcijai vai uzlabošanai;
- ienākuma guvējs (attiecībā uz aizdevēju) nav un nav bijis ar uzņēmumu saistīta persona;
- aizdevēju un ienākuma guvēju nesaista laulība vai radniecība līdz trešajai pakāpei.

11.piemērs

2008.gada 25.februārī AS "Swedbank" aizdod Annai naudu dzīvokļa iegādei, kur dzīvos Anna ar savu ģimeni.

2022.gada 21.maijā Anna un AS "Swedbank" noslēdz līgumu un dzēš daļu no Annas parāda.

Neatdoto aizdevumu neapliek ar nodokli.

- 48) ienākumu, kas gūts, saistību dzēšanas procedūras ietvaros tiesai pieņemot lēmumu par parādnieka atbrīvošanu no atlikušajām parādu saistībām, kā arī ar pamatparādu saistītās dzēstās soda naudas, līgumsodu vai nokavējuma procentus;
- 49) ienākumu, kas gūts, iestājoties noilgumam saistībai starp kreditoru un parādnieku, jo kreditors nav iesniedzis kreditora prasījumu;
- 50) ienākumu, kas gūts aizdevuma (kredīta) dzēšanas rezultātā, ja atbilstoši Patērētāju tiesību aizsardzības likumam aizdevuma (kredīta) līgums paredz, ka nekustamais īpašums, kura iegādei tiek ņemts aizdevums (kredīts), kalpo par pietiekamu nodrošinājumu tam, lai saistības pret aizdevēju varētu tikt dzēstas pilnā apjomā, un vienošanās par aizdevuma (kredīta) dzēšanu noslēgta rakstveidā;
- 51) uz tiesas sprieduma pamata no valsts budžeta izmaksājamās kompensācijas, kas nav saistītas ar darba attiecībām vai to pārtraukšanu vai nav kompensācijas par intelektuālo īpašumu un tiesībām uz to (autoratlīdzība, izpildītājlīdzība, zinātnes, literatūras un mākslas darbu, atklājumu, izgudrojumu un rūpniecisko paraugu autoru un viņu mantinieku honorāri) vai kompensācijas par tiesībām izmantot tiesības uz intelektuālo īpašumu;
- 52) uz valsts pārvaldes iestādes vai pašvaldības iestādes, citas atvasinātas publisko tiesību juridiskās personas vai publiskās aģentūras iestādes lēmuma vai tiesas nolēmuma pamata izmaksājamo zaudējumu atlīdzinājumu, kurš nav saistīts ar darba (dienesta) attiecībām vai to pārtraukšanu un kuram nav ienākuma gūšanas rakstura;
- 53) kompensāciju, kas samaksāta cietušajam par radīto kaitējumu, pamatojoties uz tiesas nolēmumu vai brīvprātīgi kriminālprocesā;
- 54) izmaksāto zaudējumu atlīdzinājumu, kurš nav saistīts ar darba (dienesta) attiecībām vai to pārtraukšanu vai kuram nav ienākuma gūšanas rakstura;
- 55) atlīdzību par morālo kaitējumu, pamatojoties uz tiesas nolēmumu civillietā;
- 56) pabalstu likumos un Ministru kabineta noteikto normu ietvaros amatpersonas (darbinieka), karavīra ievainojuma, sakropļojuma vai citāda veselībai nodarīta kaitējuma gadījumā, kā arī karavīram veselības traucējuma gadījumā, ja tas gūts, pildot amata (dienesta, darba) pienākumus;
- 57) pabalstu likumos noteikto normu ietvaros Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonas ar speciālo dienesta pakāpi ievainojuma, sakropļojuma vai citāda veselībai nodarīta kaitējuma gadījumā (izņemot arodslimību), ja tā cietusi nelaimes gadījumā, bet nav pildījusi ar dzīvības vai veselības apdraudējumu (risku) saistītus dienesta (amata) pienākumus;
- 58) pabalstu likumos noteikto normu ietvaros Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonas ar speciālo dienesta pakāpi nāves gadījumā;
- 59) pabalstu likumos un Ministru kabineta noteikto normu ietvaros amatpersonas (darbinieka) nāves gadījumā, ja tā gājusi bojā, pildot amata (dienesta, darba)

- pienākumus, kuru izpilde ir saistīta ar risku, vai mirusi gada laikā pēc nelaimes gadījuma no tajā gūtajiem veselības traucējumiem;
- 60) pabalstu likumos un Ministru kabineta noteikto normu ietvaros karavīra nāves gadījumā, ja viņš gājis bojā, pildot dienesta pienākumus, vai miris gada laikā pēc nelaimes gadījuma no tajā gūtajiem veselības traucējumiem;
 - 61) pabalstus par dienestu ārvalstīs Ministru kabineta noteikto normu ietvaros;
 - 62) labumu no darba devējam piederoša vai darba devēja rīcībā esoša vieglā pasažieru automobiļa izmantošanas, ja par šo automobili labuma gūšanas mēnesī ir samaksāts uzņēmumu vieglo transportlīdzekļu nodoklis;
 - 63) atbalstu izmaksu segšanai Emisijas kvotu izsolīšanas instrumenta projekta īstenošanai;
 - 64) ar brīvprātīgā darba veikšanu saistīto personificēto izdevumu kompensācijas, kuras brīvprātīgā darba veicējam atbilstoši brīvprātīgā darba līguma noteikumiem sedz brīvprātīgā darba organizētāji:
 - par ēdināšanu, viesnīcu (naktsmītni), ceļa (transporta) izdevumiem, degvielu, apģērbu un apmācību – Ministru kabineta noteiktā sastāva un normu ietvaros un kuru kopējais apmērs taksācijas gada laikā (neatkarīgi no izmaksātāja) nepārsniedz 1 000 *euro*;
 - par veselības un dzīvības apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem brīvprātīgā darba veikšanas laikā, ja normatīvie akti paredz brīvprātīgā darba organizētājam obligātu pienākumu nodrošināt šādu nelaimes gadījumu apdrošināšanu;
 - par civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu attiecībā uz trešajām personām (izņemot sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu), ja normatīvie akti paredz brīvprātīgā darba organizētājam obligātu pienākumu nodrošināt šādas civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu;
 - par veselības pārbaudēm, ja normatīvie akti paredz brīvprātīgā darba organizētājam obligātu pienākumu nodrošināt šādas veselības pārbaudes.



Ar brīvprātīgā darba veikšanu saistīto personificēto izdevumu kompensācijas, kuras netiek apliktas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli noteiktā apmērā, t.i.:

1) ja to kopējais apmērs taksācijas gada laikā (neatkarīgi no izmaksātāja) nepārsniedz 1 000 *euro*, šādiem izdevumu veidiem:

- par ēdināšanu – **ne vairāk kā 6 euro par katru dienu**;
- par viesnīcu (naktsmītni), ja ir iesniegti attiecīgos izdevumus apliecinājoši attaisnojuma dokumenti, – **ne vairāk kā 57 euro par diennakti**;
- par ceļa (transporta) izdevumiem (izņemot izdevumus par degvielu), ja ir iesniegti attiecīgos izdevumus apliecinājoši attaisnojuma dokumenti;
- par degvielu, ja brīvprātīgā darba veicējs lieto viņa īpašumā vai valdījumā esošu transportlīdzekli, – **ne vairāk kā 50 euro mēnesī**;
- par apģērbu, ja tas saistīts ar darbības specifiku vai norāda uz konkrētu atpazīstamību un piederību;
- par apmācību, ja tā saistīta ar darbības specifiku un nav saistīta ar pamatizglītību, – **ne vairāk kā 200 euro gadā**;

2) izdevumi par pakalpojumiem, kuru nodrošināšana ir obligāta un ir pamatota ar izdevumus apliecinājošiem dokumentiem:

- par veselības un dzīvības apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem brīvprātīgā darba veikšanas laikā;
- par civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu attiecībā uz trešajām personām (izņemot sauszemes transportlīdzekļu īpašnieku civiltiesiskās atbildības obligāto apdrošināšanu);
- par veselības pārbaudēm.

- 65) samazinātu vai dzēstu saistību rezultātā gūtais ienākums, ja izpildās viens no šādiem nosacījumiem:
- a) samazinātās vai dzēstās saistības ir iekļautas kreditora ar uzņēmumu ienākuma nodokli apliekamajā bāzē saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likumu,
 - b) samazinātās vai dzēstās saistības ir izslēgtas no kreditora uzņēmumu ienākuma nodokļa bāzes un ir izpildīts viens no Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 9. panta trešās daļas 4., 5., 6. punktā un 8. punkta "b" apakšpunktā vai 11. punktā minētajiem nosacījumiem;
- 66) no valsts budžeta izmaksājamais pabalsts par vienās dzemdībās dzimušu triju un vairāk bērnu piedzimšanu;
- 67) grantus, kas viena dzīvokļa dzīvojamo māju atjaunošanas un energoefektivitātes paaugstināšanas atbalsta programmas ietvaros piešķirti ēkas energoklases uzlabošanai un tehniskās palīdzības saņemšanai, un kredītsaistību apmērs, kuru minētās programmas ietvaros kredītņēmēja vietā ir samazinājusi vai dzēsusi akciju sabiedrība "Attīstības finanšu institūcija Altum";
- 68) Eiropas Reģionālās attīstības fonda atbalsta maksājumu par individuālo siltumapgādes sistēmu uzlabošanu mājāsaimniecībās;
- 69) vietējās pašvaldības līdzfinansējumu nekustamā īpašuma pieslēgšanai centralizētajai ūdensapgādes sistēmai vai centralizētajai kanalizācijas sistēmai;
- 70) atbalstu izmaksu segšanai azbesta atkritumu apsaimniekošanas nodrošināšanai mājāsaimniecībām šifera jumtu un siltumizolācijas materiālu nomaiņas gadījumā.

12.piemērs

*Iedzīvotajam piešķirts pabalsts savas mājāsaimniecības novecojušā azbestu saturošā jumta nomaiņai pret ekoloģiski draudzīgāko materiālu.
Piešķirtais atbalsts nav apliekams ar iedzīvotāju ienākuma nodokli.*



No aplikšanas ar iedzīvotāju ienākuma nodokli atbrīvo 2019., 2020., 2021., 2022. un 2023. gadā gūtos ienākumus, kas izmaksāti no pašvaldības budžeta kā atlīdzība fiziskajai personai par sociālās aprūpes pakalpojuma — aprūpe mājās — sniegšanu saskaņā ar Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 23.panta trešo daļu, ja persona, kas saņem minēto atlīdzību, nav darba tiesiskajās attiecībās ar atlīdzības izmaksātāju un pastāv viens no šādiem nosacījumiem:

a) persona ir darba tiesiskajās attiecībās ar citu personu, no kuras gūst lielāko ienākuma daļu un šos ienākumus neveido atlīdzība par sociālās aprūpes pakalpojuma — aprūpe mājās — sniegšanu;

b) persona saņem pensiju atbilstoši likumam "Par valsts pensijām" vai izdienas pensiju, vai speciālo valsts pensiju atbilstoši Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem.

- 71) darba ņēmēja ienākumu, kas gūts, īstenojot akciju pirkuma tiesības, kuras darbiniekam, padomes vai valdes loceklim uz darba attiecību pamata piešķīris darba devējs vai kapitālsabiedrība, kas ir ar darba devēju saistīts uzņēmums, ja akciju pirkuma tiesības piešķirtas atbilstoši akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānam un īstenojas šādi nosacījumi:
- akciju pirkuma tiesību minimālais turēšanas periods (periods no akciju pirkuma tiesību piešķiršanas dienas līdz dienai, kad darbinieks ir tiesīgs uzsākt akciju pirkuma tiesību īstenošanu) ir ne mazāks kā 12 mēneši;
 - akciju pirkuma tiesību minimālajā turēšanas periodā darbinieks ir darba attiecībās ar kapitālsabiedrību, kura piešķīrusi maksātājam akciju pirkuma tiesības vai ar kuru saistīta persona likuma "[Par nodokļiem un nodevām](#)" izpratnē maksātājam ir piešķīrusi akciju pirkuma tiesības;
 - darba devējs ir iesniedzis VID informāciju par:
 - akciju pirkuma īstenošanas plānā iesaistītajām kapitālsabiedrībām;
 - darbiniekiem izvirzītajiem kritērijiem, lai tie kvalificētos dalībai akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā;
 - nosacījumiem, ar kādiem akciju pirkuma tiesību īstenošanas brīdī darbinieks var iegādāties akcijas;
 - akciju pirkuma tiesību īstenošanas plānā paredzēto minimālo akciju pirkuma tiesību turēšanas periodu;
 - iespējām īstenot akciju pirkuma tiesības, ja darba attiecības tiek izbeigtas;
 - darbinieka iespējām atsavināt piešķirtās akciju pirkuma tiesības vai iespējām akciju pirkuma tiesības mantot darbinieka nāves gadījumā;
 - akciju pirkuma tiesību īstenošanas nosacījumiem;
 - darbiniekiem, kas apstiprinājuši savu dalību akciju pirkšanas tiesību īstenošanas plānā;
 - akciju pirkuma tiesības tiek īstenotas ne vēlāk kā sešu mēnešu laikā no dienas, kad izbeigtas darba attiecības starp maksātāju un darba devēju (kapitālsabiedrība, kura piešķīrusi maksātājam akciju pirkuma tiesības vai kura ir ar darba devēju saistīta persona likuma "[Par nodokļiem un nodevām](#)" izpratnē),
 - kapitālsabiedrība, kura piešķīrusi maksātājam akciju pirkuma tiesības, vai ar to saistīta persona likuma "[Par nodokļiem un nodevām](#)" izpratnē nav izsniegusi maksātājam aizdevumu, kas nav atmaksāts līdz akciju pirkuma tiesību īstenošanas brīdim.
- 72) darba devēja izdevumus, kas nepieciešami noteikto darba aizsardzības prasību izpildei.



Darba devējs nodrošina obligāto veselības pārbaudi tiem nodarbinātajiem, kuru veselības stāvokli ietekmē vai var ietekmēt veselībai kaitīgi darba vides faktori, un tiem nodarbinātajiem, kuriem darbā ir īpaši apstākļi.

Izdevumus, kas saistīti ar nodarbināto obligātajām veselības pārbaudēm, sedz darba devējs.

Izdevumus, kas saistīti ar obligātajām veselības pārbaudēm pirms darba tiesisko vai valsts civildienesta attiecību uzsākšanas, pēc savstarpējas vienošanās sedz attiecīgā persona no saviem līdzekļiem vai darba devējs.

Tiem nodarbinātajiem, kuriem ir noteikta īpaša aizsardzība (personām līdz 18 gadu vecumam, grūtniecēm, sievietēm pēcdzemdību periodā, invalīdiem, nodarbinātajiem, kas iekļauti darba devēja sastādītajā sarakstā) atbilstoši darba vides riska

novērtējumam, kā arī ārsta atzinumam, ir tiesības uz darba devēja noteiktiem papildu atvieglojumiem.

- 73) darba devēja piešķirtos labumus un maksājumus, kas saistīti ar izdevumiem, kuri radušies darbiniekam sakarā ar darba pienākumu izpildi, kā arī darba devēja kompensācijas darbinieka izdevumiem, kuri ir attiecināmi uz darba devēja izdevumiem;
- 74) darba devēja segtos izdevumus:
- par darbinieka apmācību, lai iegūtu, uzlabotu vai paplašinātu darbā, profesijā, amatā vai arodā nepieciešamās iemaņas un zināšanas (izņemot vispārējās izglītības iegūšanu un augstākās izglītības iegūšanu);
 - par darbinieka profesionālās sagatavotības paaugstināšanuursos un semināros;
 - par Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādes vai Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālo dienesta pakāpi vai karavīru attiecīgās dienesta pienākumu izpildei nepieciešamās izglītības iegūšanu;
 - par darbinieku veselības aprūpi un sociālo rehabilitāciju Ministru kabineta noteikto normu ietvaros;
- 75) izdevumus, ko darba devējs sedz, sešus mēnešus pēc darbinieka norīkošanas darbā uz citu darba devēja norādītu vietu veicot maksājumus par darbinieka iepriekšējā dzīvokļa īri un komunālajiem pakalpojumiem, ja darbinieka ģimene paliek iepriekšējā dzīvesvietā;
- 76) izdevumus, ko darba devējs sedz, sešus mēnešus pēc darbinieka norīkošanas darbā uz citu darba devēja norādītu vietu kompensējot starpību starp darbinieka iepriekšējā dzīvokļa īres un komunālo pakalpojumu maksājumiem un viņa dzīvokļa īres un komunālo pakalpojumu maksājumiem citā apdzīvotā vietā, uz kuru darba pienākumu dēļ darbinieks un viņa ģimene ir pārcēlušies pēc darba devēja norādījuma;



No aplikšanas ar nodokli 2021. un 2022. gadā atbrīvo ar attālinātā darba veikšanu saistītos darbinieka izdevumus, kurus atbilstoši [Darba likumam](#) sedz darba devējs, ja to kopējais apmērs mēnesī par pilnas slodzes darbu nepārsniedz 30 euro.

Atbrīvojums no aplikšanas ar nodokli piemērojams, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

- vienošanās par attālināta darba veikšanu ir noteikta darba līgumā vai ar darba devēja rīkojumu un ir norādīts, kādus izdevumus darba devējs kompensē;
- ar attālinātā darba veikšanu saistītos izdevumus sedz darba devējs, kuram ir iesniegta darbinieka algas nodokļa grāmatiņa;
- ar attālinātā darba veikšanu saistīto izdevumu apmēri tiek noteikti proporcionāli slodzei un līgumā vai rīkojumā norādīto attālinātā darba dienu skaitam mēnesī, ja darbs tiek veikts gan attālināti, gan darba vietā.



Minēto nodokļa atbrīvojumu nepiemēro ilgstošas prombūtnes laikā, kas pārsniedz 30 dienas.

13.piemērs (attālinātā darba izdevumu kompensācija ar algas nodokli neapliekamā apmērā)

Darba devējs 2022. gada 20. janvārī rīkojumā noteicis, ka visi biroja darbinieki attālināti strādā līdz valstī noteiktās ārkārtējās situācijas beigām, paredzot katram darbiniekam par pilnas slodzes darbu kompensāciju par attālināto darbu 30 euro mēnesī. Visi darbinieki šim darba devējam ir iesnieguši algas nodokļa grāmatiņas. Piemērs par februāri:

- Vilnis, kas nodarbināts uz pilnu slodzi, februārī nostrādā visas darba dienas attālināti. Darba devējs Vilnim kompensācijā par attālināto darbu februārī samaksā 30 euro.
- Aija, kas nodarbināta uz pilnu slodzi, pārtrauc darba tiesiskās attiecības ar darba devēju 14. februārī (pie darba devēja nostrādājusi 10 no 20 mēneša darba dienām). Darba devējs Aijai kompensācijā par 10 dienu attālināto darbu samaksā 15 euro (10/20 x 30 euro).
- Gatis ir nodarbināts uz pilnu slodzi pie šī darba devēja (nostrādājis 20 darba dienas), darba devējs par februāri kompensācijā par attālināto darbu samaksā 30 euro. Gatis februārī divas dienas ieradās darba vietā, jo bija nepieciešams saņemt speciālu darba uzdevumu. Darba devējam nav jāpārrēķina kompensācija, jo netiek mainīti rīkojuma nosacījumi un darba devējs rīkojumā nav paredzējis detalizētu attālinātā darba uzskaiti un nosacījumu pārrēķināt kompensāciju.

14.piemērs (attālinātā darba izdevumu kompensācija proporcionāli slodzei)

Darba devējs rīkojumā noteicis, ka Juris, kas nodarbināts uz 0,75 slodzi un darba devējam ir iesniedzis algas nodokļa grāmatiņu, attālināti strādā visas darba dienas mēnesī (6 h dienā). Darba devēja noteiktā kompensācija par attālinātā darba izdevumiem darbiniekiem par pilnas slodzes darbu ir 30 euro mēnesī. Darba devēja kompensācija par 0,75 slodzes darbu, ko Juris veic attālināti, ir 22,50 euro (30 euro x 0,75).

15.piemērs (attālinātā darba izdevumu kompensācija proporcionāli attālinātā darba dienu skaitam mēnesī/pret pilnas slodzes darba dienām)

SIA "CBA" vienojās ar darbinieci Aiju, 2022. gada 6. janvārī izdodot rīkojumu, ka valstī izsludinātās ārkārtējās situācijas laikā, līdz 2022. gada 6. aprīlim, Aija strādās attālināti. Aija pieņemta darbā uz pilnu slodzi un darba devējam ir iesniegusi algas nodokļa grāmatiņu. Aija 2021. gada janvārī iegādājās portatīvo datoru, kuru izmanto attālinātā darba vajadzībām un kas paliks Aijas lietošanā.

- SIA "CBA", vienojoties ar Aiju, **Kompensējamā summa:**
kompensē datora nolietojumu – Janvārī: 27 euro (18/20 x 30 euro)
30 euro mēnesī – attālinātā darba Februārī: 30 euro
veikšanas periodā Martā: 30 euro
- SIA "CBA" kompensāciju nosaka Aprīlī: 3 euro (2/20 x 30 euro)
proporcionāli attālinātā darba dienu
skaitam mēnesī/pret pilnas slodzes
darba dienām

16. piemērs (attālinātā darba izdevumu kompensācija, darba devējam pašam nosakot metodi, pēc kādas aprēķina kompensējamo summu)

Darba devējs, vienojoties ar darbinieku Tomu, **izdod rīkojumu**, ka Toms no 2022. gada 1. janvāra strādā attālināti (mājās). Darba devējs **kompensē** Tomam maksu par internetu, telefonu, elektrību un darba vietas aprīkojumu. Toms **ir iesniedzis** darba devējam **algas nodokļa grāmatiņu**.

Toma **faktiskie** (pamatojoties uz rēķiniem) izdevumi mēnesī, **strādājot attālināti:**

Mājas interneta abonēšanas maksa = 30 euro/mēn.

Telefona abonēšanas maksa = 22,99 euro/mēn.

Maksa par elektrību = 25 euro/mēn.

Darba vietas aprīkojums = 2000 euro (iegādāts jau pirms ārkārtējās situācijas, tiek izmantots attālinātā darba veikšanai)

Darba devējs, **vienojoties** ar Tomu, **kompensē** šādus izdevumus:

Interneta pieslēgums = 10 euro

Telefona abonēšanas maksa = 10 euro

Maksa par elektrību = 7 euro

Darba vietas aprīkojums = 27,78 euro (darba devējs šo sadalījumu ir radījis pēc paša iniciatīvas)

Kopā = 54,78 euro/mēn.

Ar nodokli **neapliek** 30 euro.

Pārsniegumu – **24,78 euro**
(54,78 euro–30 euro) **apliek ar algas nodokli (IIN) un VSAOI**



Detalizēta informācija par iedzīvotāju ienākuma nodokli no attālinātā darba izdevumu kompensācijas ir VID metodiskajā materiālā "Iedzīvotāju ienākuma nodoklis no attālinātā darba izdevumu kompensācijas", kurš ir pieejams VID tīmekļvietnē www.vid.gov.lv sadaļā "Nodokļi" – "[Iedzīvotāju ienākuma nodoklis](#)" – "Informatīvie un metodiskie materiāli".

- 77) izdevumus par Iekšlietu ministrijas sistēmas iestādes vai Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonu ar speciālo dienesta pakāpi vai karavīru pārcelšanu dienesta interesēs uz citu apdzīvotu vietu, kompensējot dzīvojamās telpas īres un komunālo pakalpojumu maksājumus saskaņā ar Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumu;
- 78) to darbinieka izdevumu kompensāciju, kas saistīti ar pārcelšanos uz citu dzīvesvietu Latvijā vai ārpus tās sakarā ar viņa iecelšanu citā amatā vai šādas iecelšanas izbeigšanu;
- 79) izdevumus, kas saistīti ar izklaides pasākumiem, ceļojumiem, ārstniecību, izglītību (arī darba devēja stipendijas), ēdināšanu un atspirdzinošu dzērienu iegādi, ja attiecīgie izdevumi nav sadalāmi personāli un ir iekļauti darba devēja apliekamajā ienākumā;
- 80) darba devēja darbiniekam piešķirtos apbalvojumus, kam nav atlīdzības nozīmes rakstura, bet ir morāla novērtējuma raksturs;
- 81) darba devēja apmaksātos darba koplīgumā noteiktos darbinieka ēdināšanas izdevumus, neatkarīgi no organizācijas, kas sedz minētos izdevumus un ārstniecības izdevumus, ja netiek pārsniegti 480 euro gadā (vidēji 40 euro mēnesī) un darba devējs izpilda šādus nosacījumus:
 - darba devēja apmaksātie darba koplīgumā noteiktie visu darbinieku ēdināšanas izdevumi un ārstniecības izdevumi nepārsniedz piecus procentus no darba devēja gada kopējā bruto algu fonda; darba devējs nodarbina vismaz sešus darbiniekus;

- darba devējam iepriekšējā gada 15.decembrī saskaņā ar VID administrēto nodokļu (nodevu) parādnieku datubāzē pēdējās datu aktualizācijas datumā esošo informāciju nav nodokļu (nodevu) parādu (tai skaitā valsts sociālās apdrošināšanas obligāto iemaksu parādu), kas kopsummā pārsniedz 150 *euro*;
- darba devējs ar tādu kompetentas institūcijas lēmumu vai tiesas nolēmumu, kas stāties spēkā un kļuvis nepārsūdzams, pēdējo divu gadu laikā nav atzīts par vainīgu pārkāpumā, kurš izpaužas kā:
 - viena vai vairāku tādu valstu pilsoņu vai pavalstnieku nodarbināšana, kuri nav ES dalībvalstu pilsoņi vai pavalstnieki, ja tie ES dalībvalstu teritorijā uzturas nelikumīgi;
 - fiziskās personas nodarbināšana bez rakstveidā noslēgta darba līguma, ja nodokļu normatīvajos aktos noteiktajā termiņā nav iesniegtas ziņas par darba ņēmēja statusa iegūšanu;
 - darbā notikuša nelaimes gadījuma neizmeklēšana atbilstoši normatīvo aktu prasībām vai slēpšana, ja šā nelaimes gadījuma rezultātā nodarbinātajam radušies smagi veselības traucējumi vai iestājusies nāve;
- darba devējs ir veicis saimniecisko darbību vismaz vienu pilnu kalendāra gadu pirms tā gada, kurā uzsāk atbrīvojuma piemērošanu attiecībā uz darbiniekiem;
- darba devējam nav pasludināts maksātnespējas process, nav apturēta tā saimnieciskā darbība vai tas netiek likvidēts.

Ja darba devējs ir grupas uzņēmums un darba koplīguma nosacījumi attiecas uz visu uzņēmumu grupu, tad kritēriju par saimnieciskās darbības veikšanu vismaz vienu pilnu kalendāra gadu pirms tā gada, kurā uzsāk atbrīvojuma piemērošanu attiecībā uz darbiniekiem, attiecina uz visiem uzņēmumu grupas dalībniekiem kopumā.

Ja netiek izpildīti minētie nosacījumi, darba devējam no saviem līdzekļiem ir jāsamaksā nodoklis par gada laikā nepamatoti izmantoto atbrīvojumu attiecībā uz darbinieku ēdināšanas izdevumiem.

Ja darba devējs, kura darbiniekiem tiek piemērots nodokļa atbrīvojums attiecībā uz ēdināšanas izdevumiem, vairs neizpilda kādu no atbrīvojuma piemērošanai noteiktajiem kritērijiem, darbiniekam piemēro minēto atbrīvojumu no gada sākuma līdz mēnesim, kurā darba devējs atbrīvojuma piemērošanai noteiktos kritērijus ir izpildījis (proporcionāli mēnešu skaitam).



Nodokļa atbrīvojumu attiecībā uz ēdināšanas izdevumiem nepiemēro, ja darba devējs ir valsts, pašvaldības, publiskas personas vai publiski privātā kapitālsabiedrība.

Paziņojums par fiziskai personai izmaksātajām summām

Par izmaksāto ienākumu, kas nav apliekams ar nodokli, ienākuma izmaksātājs nosūta VID paziņojumu par fiziskai personai izmaksātajām summām.

Paziņojumu par fiziskai personai izmaksātajām summām ienākuma izmaksātājs iesniedz VID reizi gadā, līdz nākamā gada 1.februārim.



Informācija ienākuma izmaksātājiem par paziņojumu iesniegšanu un ienākuma veida kodiem ir pieejama VID tīmekļa vietnē www.vid.gov.lv sadaļā "Iedzīvotāju ienākuma nodoklis" – "Metodiskie materiāli".

Neapliekamo ienākumu deklarēšana

Cilvēkam, kas ir guvis ar nodokli neapliekamus ienākumus, kuru kopējā summa gadā pārsniedz 10 000 *euro*, ir jāiesniedz VID gada ienākumu deklarācija.

Fiziskā persona, kura kalendāra gadā Latvijā ir guvusi tikai tādus ienākumus, no kuriem iedzīvotāju ienākuma nodoklis ir ieturams izmaksas vietā, drīkst gada ienākumu deklarāciju aizpildīt pēc vienkāršotiem noteikumiem, lai deklarētu ar nodokli neapliekamos ienākumus.

Aizpildot gada ienākumu deklarāciju pēc vienkāršotiem noteikumiem, fiziskajai personai deklarācijā nav jānorāda informācija (piemēram, darba alga vai cits ienākums, no kura nodoklis ir ieturēts ienākuma izmaksas vietā), kura jau ir VID rīcībā.

Lai iesniegtu gada ienākumu deklarāciju, izmantojot Elektroniskās deklarēšanas sistēmu (turpmāk – EDS):

- 1) EDS darba logā "Sagatavot dokumentu" izvēlas darbību "No veidlapas";
- 2) kad atveras jauna dokumenta ievades lapa, tajā izvēlas:
 - dokumentu grupu "Iedzīvotāju ienākuma nodokļa dokumenti";
 - dokumentu "Gada ienākumu deklarācija un tās pielikumi";



Gada ienākumu deklarācija

Izvēlieties gadu, par kuru iesniegsiet deklarāciju

2021

2020

2019

2018

- 3) sākotnēji EDS formas logā tiks piedāvāts izmantot deklarācijas izveidošanas palīdzības vedni, kurā, atbildot uz jautājumiem, lietotājs rezultātā saņems daļēji aizpildītu deklarācijas sagatavi. Lai palīdzētu noteikt, kuras sadaļas gada ienākumu deklarācijā lietotājam ir jāaizpilda, deklarācijas palīdzības vednis uzdos vairākus jautājumus. Ja lietotājs nevēlas izmantot palīdzības vedni, to var atslēgt ar darbību "Atcelt":



Vienkāršoti

Iesniedziet deklarāciju, lai:

1) saņemtu pārmaksāto nodokli par:

- saviem un/vai savu ģimenes locekļu attaisnotajiem izdevumiem par ārstniecību un izglītību;
- veiktajiem ziedojumiem un dāvinājumiem;
- veiktajām iemaksām privātajos pensiju fondos;
- veiktajiem apdrošināšanas prēmiju maksājumiem atbilstoši dzīvības apdrošināšanas līgumam (ar līdzekļu uzkrāšanu);
- nepiemērotajiem nodokļa atvieglojumiem;

2) pārbaudītu vai izlīdzinātu nodokļa maksājumu par piemēroto:

- progresīvo iedzīvotāju ienākuma nodokli;
- prognozēto neapliekamo minimumu.

Detalizēti

Iesniedziet, ja esat guvis(-usi):

- ienākumus ārvalstīs (t.sk. esat bijis(-usi) nodarbināts(-a) uz starptautiskos pārvadājumos izmantojama kuģa);
- ar nodokli neapliekamos ienākumus Latvijā vai ārvalstī, kas kopumā taksācijas gadā pārsniedza 10 000 euro (piemēram, gūti ienākumi no personiskās mantas pārdošanas);
- ienākumus Latvijā vai ārvalstī, kas nav apliekami ar progresīvo nodokļa likmi (piemēram, ienākumus no dividendēm vai procentiem, ienākumus no augoša meža kokmateriālu pārdošanas vai nekustamā īpašuma iznomāšanas) un no kuriem nodoklis nav ieturēts ienākuma izmaksas vietā;
- citus ar nodokli apliekamus ienākumus, no kuriem izmaksas vietā nav ieturēts nodoklis.

Uzmanību! Izvēloties šādu variantu, iespējams saņemt arī pārmaksāto nodokli.

- 4) EDS veic pārbaudi, vai cilvēkam nav obligāti jāiesniedz gada ienākumu deklarācija:

Gada ienākumu deklarācija

Pārbaudīt un saglabāt

Iesniegt

Dokumenta drukas versija

Pirmreizējs dokuments Precizējums

Iesniedzot dokumenta precizējumu, tam obligāti ir jāsaturs arī visi pirmreizējā dokumenta dati, kuri ar šo precizējumu netiek mainīti.

[Atkārtoti pieprasīt datus no VID datubāzes](#)

Informācija EDS atjaunota

Taksācijas gads

2020

Vārds, uzvārds (personas kods)

335,58

Saskaņā ar nodokļu aprēķiniem šobrīd Jums ir izveidojusies nodokļu pārmaksa

Vienkāršotā versija

Detalizētā versija

Pievienojiet attaisnoto izdevumu maksājumu dokumentus, lai atgūtu pārmaksāto nodokli vai samazinātu nodokļa summu.

Taksācijas gadā Latvijas Republikā gūtie ienākumi

(izņemot ienākumus no saimnieciskās darbības)

Ienākumu gūšanas vieta (arī ienākumu izmaksātāja nosaukums un reģistrācijas kods vai vārds, uzvārds un personas kods, ja tāds ir piešķirts) un veids					Attaisnotie izdevumi			Izdevumi, kas saistīti ar ienākumu gūšanu	Apliekamie ienākumi, neatskaitot darba devēja veiktās iemaksas (2. - 3. - 6. - 7. aile)	Avansā samaksātais (ieturētais) nodoklis
	Reģistrācijas numurs vai personas kods	Ienākumu izmaksātāja nosaukums vai vārds un uzvārds	Ienākumu veids	Bruto ieņēmumi	Neapliekamie ienākumi	Darba ņēmēja valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	Iemaksas privātajos pensiju fondos un dzīvības apdrošināšanas prēmijas			
1a	1b	1c	2	3	4	5	6	7	8	9
1 XXXXXXXX	Jānis Bērziņš	22	10000,00	10000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
2									0,00	

Saistošie normatīvie akti

[Likums "Par iedzīvotāju nodokli"](#)

Ministru kabineta 2010.gada 21.septembra noteikumi [Nr.899 "Likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" normu piemērošanas kārtība"](#)

Ministru kabineta 2018.gada 30.oktobra noteikumi [Nr.662 "Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām un to aizpildīšanas kārtību"](#)